

ANITA STRAUJUMA

Būt daļai no universitātes uz mūžu

Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU) 20. jūnijā jau trešo reizi norisinās viens no gada iespaidīgākajiem un savijpojošākajiem notikumiem – Lielais izlaidums, kad *Arēnā Rīga* diplomus saņems ap 1300 RTU studentu, piepulcējoties RTU absolventu kuplajai saimei. Daļa no viņiem turpinās studijas nākamajā akadēmiskajā līmenī, taču daļa universitāti atstās. Jautājums – vai absolventi saglabās saikni ar savu Alma Mater arī pēc tās absolvēšanas?

Latvijā attīstās absolventu asociāciju tradīcijas – pasaulē izplatīts universitāšu un absolventu sadarbības koncepts privāto līdzekļu piesaistīšanai augstākās izglītības un pētniecības attīstībai. Latvijā, līdzīgi kā citviet Baltijā un Ziemeļvalstīs, absolventi biežāk izvēlas investēt zināšanas, nevis finanšu līdzekļus.

ASV, kur Jeilas Universitātē pirmā absolventu asociācija tika nodibināta jau 18. gadsimtā, tās kļuvasas par tikpat organisku augstākās izglītības iestāžu sastāvdaļu kā, piemēram, rektorāts. Finansējuma piesaiste no absolventiem ir miljons mērāma industrija, kas apaugusi ar dažādiem pakalpojumiem un biznesu. Arvien aktīvāk ziedojumu kultūru sāk attīstīt arī Ziemeļvalstu universitāšu absolventu asociācijas. Finansējums tika vākts cēlam mērķim, piemēram, Karolinskas Institūta vēža izpētes centram Zviedrijā. Savukārt Helsinku Universitāte Somijā izmantoja motivācijas sistēmu – pirms vairākiem gadiem tā vienojās ar valdību, ka pretim katram absolventu ziedotam vienam eiro tā liek trīs eiro valsts finansējuma.

Mēs vēl nevaram sagaidīt, lai lielo universitāšu absolventu asociāciju, kas Latvijā izveidojušās pēdējo desmit gadu laikā – RTU pirms septiņiem gadiem –, darbība būtu tikpat vērienīga kā iepriekš minētajās valstīs. Lietuva un Igaunija šajā ziņā mums nav priekšā – Lietuvā ir divas universitātes, kur ir absolventu asociācijas ar izveidotu organizācijas struktūru un vismaz vienu darbinieku. Igaunijā ir līdzīga situācija, reti kurā ir algoti darbinieki, viens no izņēmumiem – Tallinas Tehnoloģiju universitāte. Latvijā izveidota gan RTU, gan Rīgas Stradiņa Universitātes absolventu asociācija, gan Latvijas Universitātes Absolventu klubs.

Aptaujājot Baltijas universitāšu absolventus, secināju, ka lielākā daļa vēlas sadarboties ar savu universitāti, tiesa, vēlmi un gatavību ziedot līdzekļus pauda tikai desmit procentu pētījuma dalībnieku. Te gan jāņem vērā, ka Latvijā cilvēku gatavība iesaistīties sabiedriskās organizācijās ir ļoti zema, ko rāda arī pētījuma centra SKDS dati. Arī pasaules ziedošanas indeksā Latvija ie-

RTU Absolventu asociācijas izpilddirektore

Jāvairo sabiedrībā izpratne par to, ka ir jādeg par zinātni.

rindojas pēdējās vietās (*World Giving Index 2018* Latvija ieņem 137. vietu no 144 valstīm).

Daudz vairāk ir tādu absolventu, kuri ir un būtu gatavi dalīties ar zināšanām. Uz šiem rezultātiem var skatīties dažādi – nereti ziedot savu laiku universitātei ir dārgāk, nekā iedot naudu, īpaši tas attiecas uz uzņēmējdarbībā aktīvi iesaistītiem cilvēkiem. Tāpat uz šiem datiem var skatīties no aspekta, ka sabiedrība vēl nejutās komfortabli, daloties ar finanšu līdzekļiem, kamēr savas zināšanas vērtē augstu un ir gatava tās nodot tālāk. Turklāt dalīšanās ar zināšanām var notikt dažādos līmeņos – profesionāli var gan citus absolventus un studentus iepazīstināt ar savu pieredzi darba tirgū, gan stratēģiskā sadarbībā ar universitāti sniegt konsultācijas par aktuālo darba tirgus pieprasījumu, līdzdarboties pētniecībā utt.

Dalīšanās zināšanās jau notiek – asociācija organizē dažādus pasākumus, kas ved absolventus atpakaļ uz universitāti, ļauj iepazīties, veidot sadarbību savā starpā vai ar universitāti, integrēties universitātes aktivitātēs. Absolventu asociācija ir sabiedriska organizācija ar valdi deviņu cilvēku sastāvā, kuri pārstāv dažādas industrijas un absolventu kopas, piemēram, ir uzņēmēji, valsts sektora darbinieki, RTU un filiāļu darbinieki. Tas veicina sadarbību dažādās formās, piemēram, pēc uzņēmēju iniciatīvas sadarbībā ar RTU Dizaina fabriku tiek rīkotas zinātnieku prezentācijas uzņēmumiem. Ļoti būtisks asociācijas ieviests pasākums ir RTU Lielais izlaidums, kas vienkopus pulcē ap 1300 absolventu no visām deviņām fakultātēm, pasniedzēju, darbinieku un vairāk nekā 8000 viesu. Tiek organizētas vizītes uzņēmumos, tajā skaitā kā studiju procesa sastāvdaļa. Šobrīd esam ļoti apņēmīgi ieviest arī mentoringa sistēmu. RTU izveidota absolventu sadarbības platforma *RTUconnect*, ap 20% tās lietotāju ir izteikuši vēlmi kļūt par mentoriem kā studentiem, tā citiem absolventiem. Piesaistot absolventus, universitāte iegūst daudz par universitāti informētu un tai ļoļā cilvēku, kuri turpina paši izglīties, mudina savus bērnus un kolēģus to darīt. Tāpat tiek iegūta pieeja viņu zināšanām un prasmēm. Savukārt absolventiem tā ir iespēja piekļūt universitātes vērtībām – uzrunāt topošos profesionāļus, noskatīt labākos nākotnes darbiniekus un notestēt tos praksē, veidot sadarbību ar pētniekiem, RTU Dizaina fabriku. Esmu pārliecināta, ka nākotnē absolventi universitāti bagātinās arī finansiāli. Ziedot universitātei – tā ir investīcija, kurai nav tūlītēja rezultāta. Tāpēc jāvairo sabiedrībā izpratne par to, ka ir jādeg par zinātni un bez tās mūsu nākotne nav iespējama.

Eiropa ir pret vakcīnām visskeptiskākais reģions pasaulē un Francija - valsts ar viszemāko iedzīvotāju uzticēšanos vakcīnām. Trešā daļa francižu nepiekrīt, ka vakcīnas būtu drošas,

Karmena Pauna, žurnāliste (*politico.eu*).

Briseles ekonomikas forums. Diskusija par izaugsmi nākotnē: darba vietas un tehnoloģijas, iekļaujoša izaugsme, klimata pārmaiņas. Apskaužami vienkārša un mazliet naiva, bet ļoti praktiska pieeja mērķu prioritizēšanai: "There are no jobs on a dead planet..."

Mārtiņš Kazāks, LB padomnieks (*Twitter*).

DARBNĪCU CIKLS

PADARI SAVU UZŅĒMUMU EFEKTĪVU ILGTERMIŅĀ

1 31.05.2019

UZŅĒMUMS KĀ DZĪVA SISTĒMA

2 12.06.2019

IZCELSMES UN VĒSTURES IETEKME UZ UZŅĒMUMA NĀKOTNES SASNIEGUMIEM

3 03.07.2019

UZŅĒMUMA IEKŠĒJĀS DINAMIKAS

